

REDACȚIA
Arad, Dealul Ferenc-utosa nr. 90.

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 . .
pe 1/4 an . . . 5 . . .
pe o lună . . . 2 . . .
N-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se naposănesc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Dealul Ferenc-utosa nr. 90

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Boriseci neștrăncate nu se primesc

Convocare.

Fiind congregația comitatului Aradului convocată în adunare ordinară de toamnă pe ziua de Miercuri 4 Noiembrie n., orele 9 a. m., rugăm pe toți membrii români ai congregațiunii să se prezinte negreșit la ședință. Aceasta cu atât mai osebii, cu cât în chestii importante trebuie să ne spunem cuvântul și să ne prezentăm cu toată demnitatea.

In preșara adunării se va ține șfai prealabil, la oțelul »Vass.«

Arad, Octombrie 1903.

Rusuș Ștrianu, secretar.
M. Velițu, president.

VETO!

Suprema corporațiune a bisericii răsăritene române, congresul național bisericesc în ședința sa de luni, a respins energic și în unanimitate imponentă atacul ministrului șovinist Wlacios, îndreptat, în contra bisericii române și a drepturilor sale autonome, prin barbara ordinațiune prin care impune catechisarea elevilor români în limba maghiară!

Atitudinea hotărâtă a congresului n'a surprins pe nimeni, cu toate acestea va produce o generală mulțumire în toate cercurile Românilor, unde a străbătut vestea volnției ministrului tenemerar.

N'a surprins pe nimeni, pentru-că o simțeam cu toții, că înalta corporațiune bisericască chemată a veghia asupra intereselor bisericii noastre naționale, nu va putea lipsi dela înălțimea datoriei atunei, când în mod fațis curentul de nimicire a vieții noastre naționale în mersul său ascendental a ajuns acum să bată și la porțile bisericii.

I-s'a răspuns însă din lăuntru: pân'aci și nu mai departe! căci d'aci încolo vei da de zidul rezistent al trupurilor noastre.

Acesta este înțelesul hotărârii congresuale de luni și totodată avertismen-

tul poporul român, care e reprezentat prin floarea sa în acel congres, către puternicii zilei, cari în adevăr pân'aci numai biserica ni-au lăsat-o nepângărită.

Am tolerat multe, în contra tuturor nedreptăților ce ne-au ajuns n'am opus altceva decât strigătul nostru de protestare, pe care l-am purtat apoi în toate părțile, dar am rămas totdeauna pe terenul legalității, deși ne-am văzut și ne vedem cu drepturi naționale confiscate, și răpite pe care prin sânge ni le-au hărăzit strămoșii nostri.

Totdeauna însă ne-am cutremurat la gândul, că într'o bună zi va veni și rîndul bisericii, dacă nefericitul sistem de guvernare a țării noastre va continua în direcția apucată.

Noi, ca popor, aproape totul am pierdut și ceea-ce ne-a rămas s'a refugiat — ca în toate vremurile de restriște ale vîfului nostru trecut — sub scutul zidurilor sfinte, pavăza de veacuri a vieții neamului nostru. Și ori-câte ispite am putut avea copleșiți de durerile loviturilor câte ne-au ajuns, ne-am ridicat în contra opresorilor cu mai multă ori mai puțină energie, ne-am plîns și ne-am jeliut și am tăcut în urmă, totdeauna sfătuiți de înțelepciunea: să nu periclitați interesele bisericii. Lupta noastră de rezistență totdeauna s'a inspirat din această considerație, pe care dacă nu o aveam, fatalmente ne țira poate într'un moment s'au altul la necumpănirea omului care luptă ne mai avînd ce pierde. Până-ce avem biserica noastră, așa cum ni-a lăsat-o Dumnezeu, și ne-au păstrat-o strămoșii nostri — ne-am zis — existența noastră națională va fi apărată; când se vor dărîna și zidurile bisericii, încalte să ne astupe și pe noi sub ruinele lor, căci n'am mai avea nimic pentru ce s'ar mai merita să mai trăim.

Eată de ce a fost lipsa de energie, pe care nu ne aducem aminte să o fi desfășurat vre-odată înalta corporațiune bisericască în așa măsură ca acum, când la prima încercare de săpare la

temeliile bisericii noastre, a strigat guvernului puternicul său: veto. Guvernul își va trage bine seama, că de astădată călcarea sa de lege a trecut pe un teren primejdios, de unde este respins cu ultima energie.

Și i-s'a demarcat totodată hotarul, dincolo de care, nesocotirea legii nici Românilor n'o mai suferă, nu numai de drept ci și de fapt, căci în biserica sa nici când nu-și va băga guvernul piciorul.

În momentul acela pentru fie-care suflare românească ori-ce violență, va fi nu un drept ci o datorie!

Căletoaria Țarului la Roma, proiectată pentru astă toamnă, a provocat între socialiștii italieni, cea mai mare fierbere. Căletoaria s'a și amânat din pricina asta pînă la primăvară. Cum se depeșează acum din Petersburg, întâlnirea suveranilor — dacă socialiștii nu vor înceta nici pînă atunei cu agitațiile lor — va avea loc pe mare.

Naționalitățile și dăruile. »Grazer Tagblatt« publică o corespondență din Arad, în care se constată, că starea de ex-lex, în care au mînat kossuthiștii țara, începe a-și aduce roadele: nu va trece mult timp și ofițanții nu vor mai putea fi plătiți. — Naționalităților n'are să le pese de asta — comentează foala germană, — căci deși formează majoritatea celorla cari plătesc dări, aceste dări intră în pungile maghiarilor, cari i-au scos pe români, și sași din toate oficiile. Maghiarii, neplătind dare, taie în carnea lor proprie, și n'ar fi o tactică rea din partea naționalităților, dacă ar exploata această »denegare a plății dărilor«, căci în cazul asta amară ar fi țerîrea șovinistilor maghiari din îngîmfarea lor oarbă.

Adunare populară în Croația. Croații, luînd exemplul dela Maghiari, au început și ei lupta pentru independența lor — deocamdata! — cea financiară. Duminică au ținut o mare adunare populară la Kapronca, la care a luat parte mulțime de mulți mit. Advocatul Șcerbak și redactorul Lorković au vorbit pentru independența financiară, capelanul Possilović pentru luminarea poporului, Pradić pentru libertatea vorbirii. Toate hotărîrile au fost aduse cu unanimitate.

nele sunt oamenii vii, sunt cunoscuți d'afostri, suntem noi înșine în osebite vremuri, în osebite împrejurări.

Cea dintie schiță »Alec« ne reaminteste de vremile când ședeam încă pe băncile școlii.

Băieții fac haz. Toată clasa isbucnește în ris, numai Alec Pantea pacinic șade într'un cap de bancă de lângă ușe și repetă, sau mai bine zis prepară cu multă emoțiune lecția de nemțește. Dar cu toate că întreaga clasă era »ocupată«, totuși s'au găsit doi colegi, cari să aibă vreme și pentru dînsul.

Aurel Părvulescu și Tănase Groparu, se făceau că povestesc încet la spatele lui Alec și-l tot ciupeau de pîr pe bietul băiat.

Lăsați-mă în pace, se ruga dînsul, că zău nu știu nimic, și mi-e teamă că mă scoate Neamțul...

Abia s'apuca însă să citească și iarăși o ciupitură.

În care dintre cititorii n'o să reinvie la citirea acestei schițe amintirile dragi ale vremilor de sburdălnicie de școlari?

Și așa rînd pe rînd, aproape toate schițele tratează obiecte înouă cunoscute, dar într'o formă elegantă, care dă obiectului comun un colorit deosebit.

Cine n'a văzut spre pildă »cal de tramvai«?

În strada Câmpineanu din București, tramvaiul cu cai urcă la Teatru spre călea Victoriei. Dar la urcuș nu ajungîndouă

Români și Maghiari.

»L'Indépendance roumaine« analizînd în numărul său din urmă șovinurile despre o preținș răscoală ce ar fi pregătind Românil din Ungaria, face între altele următoarele constatări nimerite:

»Eșii nevoiți să crezi că acuta criză politică, de care suferă Ungaria de mai bine de 5 luni, într'atîta a înșterbîntat imaginația unor anumiți politici maghiari, încât au ajuns într'o stare bolnăvicioasă care-l face să văză pretutindeni dușmani, gata să dea năvală asupra lor. Ei nu mai visează decât de conspirații, de comploturi, ba chiar și de masacrări în stil mare. Și știți cine și-a pus de gând sfîrșirea cu ori ce preț a Maghiarilor? Românil!

O astfel de stare de spirit constituie o problemă de psihologie populară ce cade în competența specialiștilor de patologie. Noi nu ne vom abate pe acest teren, ci ne vom mîrgini a raporta faptele.

Nu-s decât câte-va zile, de când mai multe ziare maghiare (i. e. jidane! R.) publicau un șir întreg de depeșe sosite din osebite sate și orașe din Transilvania, alarmînd lumea că »Valahii se pun în mișcare«, și că se simte deja mirosul de prav de pușcă. Știrile aceste s'au condensat apoi într'o formă mai precisă și organe serioase, cum e »B. H.-p.«, vestiau tuturor că poporul român, aștitat de preoții și învățătorii săi, se pregătește a se rescuța conform unui plan deja stabilit.

Știrile aceste senzaționale au fost imediat telegrafiate în toate 4 părțile ale lumii și ziare, cu pretenții de absolută seriozitate, ca »Frankfurter Zeitung« s'au grăbit a le publica la loc de frunte. Mai e nevoie să spunem, că avem d'a face c'o păcăleală fără seamăn?

Ni se impune acum întrebarea: cine a putut inventa această istorie despre răscoală, masacrări și devastări? Noi numai două ipoteze găsim. E

puteri de cal, ce au adus dela gară democraticratul car.

Se ține deci în rezervă o forță de cal, căruța — în diviziunea muncii — i-a revenit partea: sus la deal cu vagonul, — și-apoi în pas ad hbitum la loc.

E o întâmplare de toate zilele, dar dl Secula știe să-l facă pe cal să filozofeze în felul lui, și analizează ca ne prezintă o »imaginație evoluționistă, care mult se potrivește și vieții omenești.«

Una dintre cele mai reușite, e duloasa »După 20 de ani.« Cine n'ar fi și dulos, când revele dealurile și pădurile copilăriei sale?

Unde ești copilărie
Cu pădurea ta cu tot?

Nota realistică e discret exprimată în »Sonata Kreutzer« și »Mignon«. Dar fiecare schiță are nota sa caracteristică. De limbajul cărții nici nu mai vorbesc; e ireproșabil, ceea-ce numai rar se poate spune despre cărțile apărute dincoace de Carpați.

Sunt convins că volumul dl Secula se va citi cu interes în butul tuturor recenziunilor prietenilor săi.

Cartea lui Sorcovă, seria II-a din »Clupe de Repaus« e scrisă în alt gen. Forma schițelor și foilelor e cea subiectivă. Autorul povestește — observ deja de-acum: ușor și frumos — pătăni real, închipuite și împrumutate, tratînd totde-auna obiecte de interes actual.

Cronică bibliografică.

În vremea din urmă au apărut la noi Români de dincoace de Carpați o seamă de cărți, cari spriginesc în cât-va părerea, că și în sinul Românilor din Ungaria s'a pornit o intensivă mișcare literară. Și cumcă produsele literare mai noi, atîc ce privește calitatea, cât și limbajul românesc, stau cu mult mai presus de produsele literare ale vremilor mai anterioare, nu mai începe îndoiială.

Și dacă am avea un centru literar pronunțat, cum ar fi putut s'ajungă Sibiful, sediul »Astrei« cu secțiile ei osebite, dacă în fruntea ei ar fi stat un bărbat cu pricepere pentru literatură și avînd timp să se intereseze de ea, cum o cer interesele acestei mari instituțiuni culturale, — mișcarea care am pomenit mai sus, ar fi putut ajunge cu vremea și conștie.

Dar poate chiar mișcarea ce s'a pornit în vremile din urmă va convinge factorii competenți, că e inomis de lipsă, ca ofițanții unei instituțiuni culturale, în programul căreia e luat în rîndul întâi și ridicarea și promovarea literaturii române, — să fie bărbați, căroră pe lângă »multi-țăriile« lor ocupațiunii să le rămîna puțin timp liber și pentru a putea munci și în interesul scopurilor instituțiunii, în serviciul căreia stau.

De cartea interesantă a d-lui Ioan Rusuș Ștrianu, »La Roma«, a fost deja vo ba în coloanele acestei foi.

De numărul 1 al bibliotecii »Trib.

Pop.« — »Nuvele« de E. Zola numai atîta voi să amintesc, că idea bună d'a scoate în ediții populare și eștine) opere d'ale autorilor străini, a fost încurajată de cititorii români; în câte-va săptămîni s'a desfășurat aproape toată ediția de 1000 exemplare.

Voi vorbi de astă-dată numai de două cărți: »Povestiri și schițe« de Sever Secula și »Clupe de Repaus« (seria II) de Sorcovă (V. Onițiu).

A scrie recenzii despre cartea unui prieten e tot'dauna lucru riscat pentru — autorul cărții. Ești quasi moralmente îndatorat, ca despre munca unui prieten să scrii în termeni favorabili, așa încât de cele mai multe-ori, publicul cititor să lasă tras pe sfoară de aceste recenzii măgulitoare. Am însă nădejde că prietenul Secula imi va erta că-l espun acestui risc, — altminteri iluzoriu, dat fiind bunul nume de care se bucură deja de mult ca foiletonist și scriitor cu vervă, — și am mai ales nădejde, că publicul cititor va cumpăra drăgălașul volum »Schițe și Povestiri« și în butul recenziei mele.

Volumul dl Secula cuprinde pe o întindere de 9 coale, 15 schițe, parte mai vesele, parte sarcastice, dar toate dispunînd d'un fond real. Ceea-ce împrumută cărții un interes deosebit e că toate schițele și povestirile sunt luate din viață; persoa-

1) Prețul 40 bani. — 2) Prețul 1 cor. — 3) Prețul 1 cor. 60 bani. Toate trei cărțile se găsesc în librăria românească Petre Simion, Arad.

vorba de alurările unor creeri bolnavi, cum am spus-o mai sus, s'au totuși provenit dintr-o adincă ură față de elementul românesc, care în butul stării de ex-lex n'a încetat d'a plăti darea sa de sânge și bani.

Poate tocmai în urma acestei împrejurări li se atribue sentimente revoluționare.

Congresul național-bisericesc.

— Raport special —

Sedinta V.

Lună dimineată.

Sedinta se deschide la orele 9 sub prezidența I. P. S. Sale Metropolitului.

Dr. Șenchea citește procesul verbal al ședinței de Sămbătă, care se verifică fără nici o modificare.

I. P. S. Sa Mitropolitul anunță că în ședința ținută ieri, Sinodul episcopesc a examinat proiectul privitor la planul de învățământ în școlile pedagogice și printr-un anume raport prezintă acel proiect congresului pentru a fi luat în discuție. Comunică în același timp o telegramă în care niște credincioși din Macea cer suspendarea preotului lor Liviu Rațiu.

Se acordă concediu dlui Budinteanu și cererea de concediu a dlui Trifon Miclea se dă comisiei verificatoare.

(Urmează interpeleția lui Rotar despre care am referat în numărul de ieri).

Comisia verificatoare.

Dr. N. Vecerdea referă asupra aleggerilor protestate.

Propune verificarea d-lor T. Miclea și V. Almășan, în contra cărora nu s'a putut preciza nimic din protestele ținute în generalitate.

Se primește fără discuție.

Referă pe larg și foarte obiectiv asupra alegerii dela Radna, care a fost protestată cu 20 petiții (puse la cale de francmasonul căzut Beleș János), dar nu se dovedește nimic, chiar din cercetarea făcută de dl Zigre, ce ar aduce după sine nimicirea mandatului. Mai ales că și dacă s'ar nimici protocoalele excepționale, și atunci majoritatea o are alesul Dr. I. Suciu.

Propune deci verificarea, care se primește unanim.

Propune de asemenea ca veneratul Consistor din Arad să fie recercat a face cercetare în contra a 3 preoți, fiind indicat că au săvârșit abateri.

Se primește și această propunere după ce vorbesc V. Goldiș, Mitropolitul și P. Cosma (care acuză că preoții cam provoacă disordine) și R. Ciorogariu.

Dr. N. Vecerdea raportând despre afacerea dela Birchis, unde d'asemeni nu s'a dovedit nimic grav, ci un singur lucru: într'un loc președintele s'a îndepărtat pe un timp oare-care dela alegere, fără să lase anume substituit, dar s'a întors eară.

Propune deci verificarea alesului Virgil Tomici.

„Sunt solemne pentru mine clipele de liniște sufletească, în care uitându-mi de mizeriile prezentului cutriur cu gândul cărările din trecut ale vieții mele. Câte enigme neînțelese odinioară îmi par din perspectiva zilei de azi lucruri atât de clare și pline de înțeles, și iarăși multe lucruri din trecut, pe care mi-se păru-se că le înțeleg, azi mi-au devenit enigme. Câți mentori și tovarăși iubiți ai vieții mele îmi resar din întunerecul vremilor, de care moartea numai m'a despărțit, și câți prietini mincinoși, care m'au părăsit în mijloc de drum, la greu și la nevoie, tocmai când trebuiau să-mi fie mai aproape!” — cu acest pasaj începe prima schiță, „Tata-Moș”, al volumului.

Schițele din seria asta a II-a sunt ținute în același ton vesel, foarte des secundat de o notă de sarcasm și ironie justă, — ca și cele ale seriei I.

Volumul, pe întindere de 10 coale, cuprinde 9 schițe și foite, dintre care unele acum ved întâiași-dată lumina tiparului.

Seria a II-a se recomandă de ajuns prin seria I.

În interesul principiului înregistrăm și apariția unui volumaș de 76 pp. „Scaiul” schițe humoristice de Ioan Bota, aparute în editura lui Francisc Schäser din Alba-Iulia.

M. Aegea.

P. Cosma primește propunerea, dar roagă Congresul să nimicească protocolul despre alegerea unde presidentul s'a îndepărtat (ceea-ce de altfel nu alterează rezultatul) fără a lăsa substituit în toată regula.

Congresul primește propunerea comisiei cu adausul dlui P. Cosma.

Se verifică d'asemeni fără multă discuție și dl P. Tisu, ales la Satu-Nou.

Comisia școlară.

V. Goldiș face exposeu privitor la școlile noastre din fostul confiniu militar.

Propune ca de oare-ce guvernul n'a răspuns la remonstrarea ce s'a făcut la 1884 din cauză că fostele școli naționale s'au decretat comunale: Congresul să recerce Consistorul Mitropolitan să facă din nou remonstrare la guvern, cerând ca și școlile din fostul confiniu militar bănățean să fie puse sub regimul de care se bucură celelalte școli confesionale române.

Va să zică să fie redade neamului nostru și puse sub regimul nostru autonom în jurul acestei chestii se încinge o lungă discuție, la care iau parte:

P. Cosma combate cererea mitropolitului de a se adăoga că remonstrarea se va face „la timp oportun”. Asta ar însemna amânare cine știe pe câți ani.

Episcopul Popea arată că pe nedrept se numesc aceste școli comunale, de oare-ce ele au fost naționale și întreținute din banii credincioșilor noștri. Pe baza asta să ne punem și în remonstrare, să invocăm motivele din petiția dintâiu, motive între care este și aceea, că statutele dela 1877 nu pot avea basă, când noi avem în Statutul Organic garanțată îndreptățirea învățământului confesional (vii aprobări).

Dr. T. Bădescu motivează pe larg îndreptățirea propunerii comisiei.

F. Musta insistă pentru o modificare, în sens de a se zice:

„Aplicându-se și în fostele continii militare legea regnicolara...”

V. Mangra zice că e bine cum zice comisia: „restituirea drepturilor”, căci până la 1877 s'a practicat și în conf. militare dreptul dat de legea regnicolara și din Statutul Organic.

Mihail Popovici susține cu multă căldură propunerea comisiei.

K. Tomici, pentru a lămuri chestia, face istoricul acestor școli.

Dr. Vecerdea susține propunerea comisiei, Dr. Preda și Truța o combat; acesta din urmă propune chiar ca să amânăm decizia, căci n'am cunoaște îndestul chestie.

Dr. Miclea e de părere că în o remonstrare să se ceară „restituirea” drepturilor avute.

Congresul primește propunerea comisiei cu o mică modificare stilară, în sens că remonstrarea se va face de consistorul mitropolitan în deplină înțelegere cu consistorul din Caransebeș, care cunoaște afacerea deplin. (Sedinta urmează).

(Vezi: „Ultime știri”.)

Criza țării.

Ziua de ieri cu audiența lui Lukács la M. Sa, n'a adus sfârșitul crizei atât de mult așteptat: soluția s'a amânat din nou. M. Sa a luat programul militar al partidului liberal la cunoștință și l'a rugat pe Lukács să-și amâne plecarea din Viena.

Audiențele de ieri.

Khuen-Hédervary, care împreună cu Lukács a sosit la Viena încă luni sara, a avut cu acesta o lungă întrevedere, apoi a fost primit în audiență. Din cele-ce au străbătut în public, pare a reeși că Hédervary nu l'a făcut M. Sale numai un simplu raport despre programul militar, ci a venit cu propuneri concrete.

Despre audiența lui Lukács în cercurile politice se vorbește în osebite chipuri. Unii vor să știe, că la audiență a fost vorba numai de programul militar, alții iar că a fost vorba și de formarea cabinetului, ba chiar și de intrarea în ministeriu alui Apponyi, și că M. Sa l-a însărcinat pe Lukács, să se rentoarcă la Budapesta și să continue pertractările cu partidul liberal.

Fapt e, că până acum Lukács n'a primit încă misiunea d'a forma cabinet.

Solferino-Villafranca.

Mare senzație a produs un articol de fond, apărut sub titlul de sus, în „Deutsches Volksblatt” care — cum știut este, — stă în legătură nu numai cu Körber, ci și cu A. S. moștenitorul de tron.

»Faptul lui Khuen, că a retras proiectele militare — scrie numita foale — a fost un adevărat Solferino, iar dacă Imperatul nu va ține acum neclătit la §. 11 din art. de l. XII al anului 1867, vom avea o pace, infamă ca cea dela Villafranca. Asta nu-l ertat să se întempe, dar dacă totuși s'ar întempla, răspunsul ar fi: desfacerea totală de Ungaria. Armata comună trebuie numai decât împărțită în două, și contingentul maghiar pus sub supremația parlamentului maghiar.»

În Viena, cineva a arătat acest articol lui Hédervary, care în tăcere a dat din umere.

Ministeriul lui Apponyi.

Eventualitatea intrării lui Apponyi în noul cabinet începe a lua forme tot mai condensate. În cercuri bine informate se susține cu inzistență, că Lukács i-a oferit lui Apponyi un portofoliu, convins că numai așa va fi pace în parlament, dacă Apponyi nu va mai putea țese intrigi.

La prima veste despre combinația asta a izbucnit fierbere mare în sinul partidului liberal. Gajári și Kubinyi au declarat chiar că vor eși din partidul liberal, dacă Apponyi va ajunge ministru. Mai târziu apoi s'au liniștit spiritele și cei mai mulți au început să se împace cu gândul asta.

Cu toate aceste se crede, că intrarea în ministeriu a lui Apponyi, va avea de urmărire mai multe schimbări în sinul partidelor.

Din străinătate

Turcia. O decisiune a consiliului de ministrii, sancționată prin iradea, spune că o parte din reformele destinate pentru vilaietele rumeliote n'au putut fi executate din cauza situației din aceste vilae. Populațiunea indigenă din aceste ținuturi, începând însă a se reîntoarce la căminele sale, guvernul otoman, încredințat că liniștea va fi în curind restabilită, a dat ordine de a se profita de această împrejurare pentru a pune imediat în executare partea rămasă din aceste reforme.

Comisiuni speciale au fost însărcinate cu supravegherea reconstruirii satelor incendiate. Doi ofițeri suedezi, mai dinainte angajați, și patru belgieni angajați acum în urmă, vor grăbi cu reorganizarea gendarmeriei. Ori-ce funcționar prevenit de negligență sau abus va fi cu severitate pedepsit.

Serbia. Scupcina a adoptat în mod definitiv proiectul de adresă, după discursul d-lui Liuba Zivovici care a glorificat evenimentele de la 11 Iunie. Proiectul de adresă are o singură modificare, la paragraful relativ la armată, care a fost astfel redactat:

Fericită de a fi luat cunoștință din cuvintele Regelui despre confirmarea convingerei regale că armata sârbă este la înălțimea misiunii sale, Scupcina este convinsă că armata puternic organizată și strinsă în jurul tronului, va răspunde, sub comanda nepotului celui mai mare geniu militar sârb la toate speranțele Regelui și ale țării, ca apărătoare a patriei și ca garanție a ordinii și legalității.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Octomvrie n. 1903.

Aviz. Rugăm pe toți abonentii că în chestii administrative să binevoiască a însemna totdeauna numărul bandei, sub care primesc foaia.

— **Cătră Români.** Dr. Mülek Lajos ne răspunde. Cum? Așa, ca unde se poate ajuta cu sofisme face sofisme, unde nu, acolo tace. În fața argumentelor noastre el n'a crezut că trebuie să răspundă cu argumente. Iei coala apoi câte-o scăparare de spirit, dar vai ce sarbăd, cum nu-l prinde spiritul pe dl Mülek. Făcând aluzie la starea Secuilor din România pe cari noi am numit-o îniloritoare drept comparație a stării noastre de aici, dl Mülek ne poteste că dacă credem că Secuilor le merge atât de bine dincolo, să postim dincolo și atunci pacea va fi gata. Oare n'ar fi un expedient mai bun pentru pace, a da peste gard cu veneticii d'alde Mülek, semănători de zizanie și ajițatori la ură, de cât ca un popor autohton să-și parăsească pământul strămoșesc? Noi credem că da.

Intreg răspunsul d-lui Mülek este ținut în tenorul acesta.

Un pasagiu am aflat unde poate să apară ceva de adevăr dl Mülek. Relevă anume că noi am combătut în articolii nostri guvernul și totuși Români îl spriginesc. «În principiu ați simulat pasivitate, dar la alegeri ați validat voturile — în favorul guvernului. Dar acolo aveți pe Sерб. Szombaty, Serban, Rezey; de ce nu și-au deschis nici când gura. Cine i-a împiedecat în asta?»

Asta poate am vrea și noi să o știm.

Mai interesant se achiță dl Mülek de dl Slavici. Eată cum a dat premisiunea: la un articol vin două răspunsuri. Se vede că Slavici n'a învățat dela colegul său din Arad stilistică. În articolul „Trib. Pop.”, este încăpăținare, voință de a face personalități, logica „numai pentru aceea” ese în relief; în celalalt se manifestă mintea gânditoare, inteligentă care simte situația falsă; dar simte și situația falsă a Românilor și caută mijloacele de remediare. Că apoiu nu e destul de norocos ale afla; de asta nu-l putem învinui. Preocuparea nici când n'a fost bun consilier. Ear Slavici este cel puțin preocupat. Atăta pentru dl Slavici. Il mai amintește odată la sfârșit dar numai ca să mai mistifice odată și să ne dovedească că e și de rea credință. Eată ce zice: „Poporul român e luminat numai agitatori să încete cu ideile lor greșite. Poporul nu cere sfaturi din România, dar agitatori da. O dovedește aceasta și foaia asta, care numai după lungi zile mi-a răspuns. Mai întâiu a așteptat venirea duhului sfânt din București. A și venit dela Slavici. Gație pentru el, prietenului meu din copilărie, căruia îi voi mulțumi de atitudine pentru aducerea aminte.”

Articolul „Trib. Pop.” a fost scris treia zi după apelul lui Mülek și dl Slavici a scris în urma articolului nostru, totuși dl Mülek zice că noi am așteptat dela București venirea duhului sfânt!

Să nu discute nu om, care n'are puterea intelectuală d'a prinde logic faptele.

Cu dl Mülek am terminat.

— Dr. Alexandru Crăciunescu, medic în băile Erculane, plecând din Arad și neputându-și în persoană lua rămas bun dela numeroșii săi cunoscuți și prietini, pe această cale le zice rămas bun. Arad, 21 Oct. n. 1903.

— Plecarea printului Dolgoruki. Sămbătă a avut loc la Castelul Peleş un dejun

de gală în onoarea generalului prinț Dolgoruki, reprezentantul țării la botezul A. S. R. Principelui Nicolae. La acest dejun au luat parte din președinte al consiliului și din miniștri, corpul diplomatic, câțiva foști miniștri și alți invitați. Prințul Dolgoruki a plecat din Sinaia Sâmbătă seară, la orele 8 și jumătate, cu trenul de Arad, ducându-se la Viena.

— Spargere și furt la oficiul de dare din Aradul-nou. Azi noapte, pe la 1 oră, făptuitorii necunoscuți au spart ușile dela oficiul de dare din Aradul-nou și au încercat să ducă cassa de fier, dar făcând șgomot, au venit servitorii și hoții au luat-o la fugă. Numai decât, încă noaptea, s'a luat inventar, dar până acum nu s'a constatat nici o lipsă de bani. Fiind însă sertarele meselor toate sparte, se crede că tot vor fi luat ceva parale. Poliția e în urma hoților îndrăzneți.

— Furt în Aradul-nou. Tot în noaptea asta, hoții îndrăzneți au intrat în casa lui Francisc Plechl și au furat d'acolo juvarele în preț de mai bine de 3000 cor.

— Statuia Regelui Alexandru al Serbiei în — Ungaria. Aderenții decedatului Rege al Serbiei Alexandru au pornit o mișcare spre a i-se ridica Regelu Alexandru o statuie. S'a și început deja colectarea de bani pentru că spelele statuii vreau să le adune pe cale publică. Pe cum se vestește din Viena statuia vor s'o ridice pe teritoriu ungar, spre care scop inițiatorii mișcării vor cere concesiune dela Regele Francisc Iosif.

— O crimă îngrozitoare la Craiova. În cârciuma lui Amirescu dela bariera Bucovățului s'a săvârșit ieri noaptea o crimă îngrozitoare: trei înși, Ioniță Costache cu fiul său Gheorghe și cu ginerele său Mateiu Pârvolescu, s'au dus la aceea cârciumă unde se afla o rudă a lor Stănescu, căruia voiau să-i ceară socoteala că își tortura soția. Acesta, drept ori-ce răspuns, scoase un revolver și descărcă 4 focuri asupra lor. Răniți de moarte, cei trei oameni au fost transportați la spital. Ucigașul a fost arestat.

— Arădan detinut în Hamburg. Poliția din Arad a fost avisată de către poliția din Hamburg, că a detinut pe o călă de faur din Arad cu numele Jurca prins că a furat.

— Explozia de dinamită de pe calea ferată Salonic. Constantinopole, 19 Octomvrie. — Eri seară, la kilometrul 45/399 al liniei de joncțiune la Salonic, o încărcătură de dinamită a făcut explozie în momentul când trecea în acel punct o mașină izolată care pilota un tren militar ce se ducea la Demirhissar.

Explozia a rănit ușor fochistul, a spart o șină, a făcut ca tenderul să deraileze și a produs serioase avarii rețelei ferate și mașinei. Circulațiunea a fost restabilită azi dimineață.

— Petrecere. Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoj aranjează Duminecă în 12/25 Oct. 1903, în sala mare a otelului «Regele Ungariei» din Lugoj, un concert sub dirigența domnului Ioan Vidu. Concertul va fi urmat de dans. Oferte marimoase se primesc cu mulțumită și darea de seamă se va face pe cale publicistică.

— Învințitor criminal. Un omor senzațional ține în agitațiune pe locuitorii comunei Curopeni din comitatul Hunedoarei. Doi învințitori, ambii din Curopeni Ilie Bordan și Pompiliu Popa de ani de zile n'au trăit în bună înțelegere unul cu altul. Azi pentru una, mâne pentru alta, cearta era însă mereu între diși. Înainte cu câteva zile mărul de cearta a fost o înmormântare mai grasă pe care și-o discutau unul altuia. În mijlocul străzii, unde își aplanau de regulă diferințele, în ziua acea seara din vorbă în vorbă s'au luat la pâruală și sfârșitul a fost că Popa cu capul spart a trebuit să fugă de loviturile lui Bordan. Popa însă nici el nu s'a lăsat. Și-a spălat rănile sângărânde și când s'a întunecat de a binele, a luat revolverul la sine și a plecat la locuința lui Bordan pe care l-a găsit tocmai în giurul familiei sale. Popa îndată ce a deschis ușa, s'a repezit spre Bordan și și-a descărcat asupra lui revolverul. Bordan după prima împușcătură a

sărit dela masă, dar după împușcătura a doua, a căzut și după scurte chinuri a murit. Atentatorul a fugit din odaie și a dispărut în noapte. De atunci i-s'au pierdut urmele. Geandarmieria care-l urmărește, crede că a fugit în România.

— Necrolog. Duminecă noapte pe la ora 1 a repausat în comuna Sănpetru, com. Brașovului, Zaharie Bărsan, în etate de 56 ani. Repausatul era tatăl d-lui Zaharie Bărsan, bursier al societății pentru fond de teatru român.

— Maltratarea feciorilor români cari merg de bunăvoie la asentare. «Gazeta Trans.» publică următoarea corespondență: Comitatul Albei inferioare, 15 Oct. 1903. Onorată Redacțiune! În comitatul Albei-inferioare feciorii români întrați în anul de recrutare s'au înștiințat în număr destul de mare la comanda militară din Alba-Iulia. — Acest fapt a stârnit la adversari o furie, care acum a trecut în fapte.

Anume în Aiud poliția orașului a pus la arest pe niște tineri din Poiana, apoi pe alții din Măgina, au petrecut pe cei recruțați la gara din Aiud, din cauză că au intrat pe peron fără bilet. — Pe tinerii din Măgina: Toma Petriș, Mihailă Petriș, Simion Gheorghe, Vasile Cristea, Tiron Rusu, cari petrecură pe Chițor Stanciu, soldat, la gara din Aiud, după ce poliția i-a arestat, în noaptea următoare unul câte unul au fost duși în biroul comisarului de poliție Kovacs, și luați la bătaie în mod tiranic, imputându-le, că ei intră ca soldați la Neamțul și vreau să le ia pânea Ungurilor (?) a. Pe Barcea Vasile, ceterașul, așa de cumplit l'au bătut, încât zace de moarte. — Aceste fapte dușmănoase a celor din Aiud nu pot să aibă urmări bune. În ce s'atinge de minciunile jurnalelor maghiare despre revoluții românești, precum și știrea despre mișcarea din jurul Murșlii, aceste sunt închipuirea celui care poartă frică de urmările faptelor, precum sunt cele din Aiud, unde prin terorism voiesc a abate tinerii români dela împlinirea serviciului voluntar la miliție. — În ce împrejurări am ajuns în țara aceasta nerădă, condusă de spirit șovinist intolerant și brutal, o pot vedea aum și acei factori cu a căror neprevădere s'au dat interesele de viață ale poporului nostru pe mâna adversarilor săi seculari. — Să fim cu veghere și cu ochii deschiși!

De pe murș.

— Plus-portul scrisorilor francate în suficient. Ministrul ung. de comerț și comunicațiune face cunoscut publicului, că taxele de plus-porto pentru scrisori nefrancate (epistole, cărți postale, tipărituri și expedițiune sub bandagi — mustrede marfă și scrisori de afaceri), pe cari fac-torii postali au să le incasseze de la adresateu ocașiunea înmanării scrisorilor, cu începere de la 1 Noemvrie st. n. factorii au să le cuitze prin marce postale făcute anume spre acest scop, lipite pe plicul scrisorilor respective. Cu începere de la 1 Noemvrie st. n. publicul să denegă plățirea taxelor de plus-porto pentru scrisorile cari nu sunt prevăzute cu marcele de cuitare — zice ordinul ministerial, dto 24 Septemvrie 1903, — respective plicul astorfel de scrisori răscumpărate de la factorii să l' trimită ori-cărei direcțiuni postale în plic nefrancat. Taxele de plus-porto pentru asemnate postale și pentru colete (pachete) nu cad sub această dispoziție.

— Cea mai nestrăicătoare cremă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac. un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.

Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.

Pasta Iuno 2 cor.

Pudră Iuno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgarțiturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil., o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia «Verg-Maria» alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).

— Felurimă.

— Inconjurul lumii în 40 secunde. — În urma unei înțelegeri intervenită între două companii telegrafice, una engleză și alta americană s'a dovedit mai tunile trecute că e posibil ca o depeșă să facă inconjurul lumii în 7 ore și 19 minute.

Acum, prin ajutorul telegrafiei nu fără fir ci a aceleia cu cabluri. a telegrafiei submarine, se va face inconjurul lumii în 40 secunde.

D. Bradley, președintele companiei telegrafice postale din Statele-Unite, afirmă că o depeșă care a plecat din New-York la 4 Iulie s. n. trecut-ziua aniversării proclamării independenței americane — va putea, grație felului de a fi al noului cablu Hawai-Guam-Philippines, să se întoarcă în același loc, 40 de secunde mai târziu, după ce a făcut inconjurul lumii.

Așteptăm să o vedem și pe asta.

— Spre polul magnetic. Se știe că o expedițiune spre polul magnetic — având de țință determinarea exactă a locului pe care îl ocupă acest punct — a fost organizată acum în urmă în Norvegia.

Inițiatorul acestei expedițiuni este căpitanul Amundsen. un excelent marinar și în același timp un savant, care, cu ajutorul subscripțiilor particulare, a putut să realizeze ideea ce a conceput. Subscripțiunile au produs suma de 140.000 lei. Regele Oscar II al Suediei și Norvegiei a oferit personal 14.000 lei. Căpitanul Amundsen s'a prevăzută, în vederea expediției sale, cu un mic vas de 47 tone. Gjoea, așa se numește vasul, erte lung de 22 metri, este foarte solid alcătuit și posedă calitatea că a mai navigat prin regiunile arctice.

Ușorul lui voiajuri îl va permite să treacă prin strimtoarele cele mai dificile prin cari un vas mare n'ar putea să treacă,

Echipajul lui Gjoea cuprinde 1 oamenii: căpitanul Amundsen, secundul său, d. Godttried Hansen, locotenent în marina daneză, și 5 marinari norvegieni experimentați, cari au mai navigat prin regiunile arctice.

În sfârșit Gjoea este aprovizionat cu de-ale mâncării pentru 5 ani și este prevăzută cu toate aparatele folositoare observațiilor meteorologice, magnetice geologice și biologice.

Gjoea a plecat din Christiania zilele acestea. Căpitanul Amundsen își propune de a merge în Groelandă unde va ierna și se va aproviziona cu câinii necesari la exploatarea regiunilor de ghiță.

În primăvara anului 1904, căpitanul Amundsen își va începe seria sa de observațiuni în vederea determinării exacte a punctului unde se află polul magnetic și, dacă se va putea, să-l atingă chiar. El își va continua observațiunile și cercetările sale până în continuă.

Dacă își va îndeplini sarcina ce și-a luat, această expediție va fi un mare serviciu pe care îl va aduce științei.

D. Fritjof Nansen, celebrul explorator norvegian, și-a arătat toată simpatia pentru opera întreprinsă de căpitanul Amundsen, căruia i-a dat indicațiunile folositoare și l-a încurajat foarte mult în această întreprindere.

Toți marinarii și toți oamenii de știință nu vor putea decât să felicite și să se bucure de întreprinderea îndrăznețului căpitan Amundsen, emului lui Nansen, al lui Sverdrup și al altor îndrăzneți exploratori norvegieni cari nu esită, chiar cu pericolul de a-și pierde viața, să descopere misterul Polului-Nord.

— Ce suntem? — Un chimist german, — oamenii aceștia au o adevărată răbdare de ciulete — a întreprins o lungă serie de experiențe cu scopul ca să determine cantitatea exactă a fie-căruia din elementele cari intră în compoziția corpului omnesc și a găsit următoarele rezultate destul de curioase:

Toate elementele chimice cari constituiesc corpul unui om, având o greutate medie de 68 kilograme, sunt reprezentate în substanță în albușul și gălbinașul a 1200 de ouă de găină.

Om, redus în stare fluidă, ar da 89 metri cubici de gaz și destul hidrogen, ca să ajungă la umflarea unui balon, având o forță ascensională de 70 kilograme.

În stare normală, corpul unui om conține destul fer pentru a se putea fabrica din el șapte piroane mari, destulă grăsime, pentru a putea confecționa dintr'însa 6 kilograme și jumătate de lumânări, destul carbon pentru a fabrica 65 cretoane mari și destul fosfor, pentru a produce 820.000 capete de chibrituri.

În fine, mai trebuie adăugat la aceste ingrediente 20 lingurițe de sare, 59 bucălele de zahăr și 42 litri de apă.

Cu alte cuvinte o provizie de alimente destul de respectabilă.

ULTIME ȘTIRI.

Dela congresul național-bisericesc.

— Raport telegrafic —

Sibiu, la 20 Oct. n.

— Ședința de azi a fost foarte furțuoasă. La ordinea zilei afacerea vicarului Mangra. Foarte rea impresie a făcut asupra congresului constatarea faptului, că interpelația de ert alui Rotariu a fost pusă la cale de însuși Mitropolitul.

În ședința de azi, drept răspuns, Dr. Ioan Suciu propune ca afacerea părintelui Mangra să fie transpusă sinodului episcopesc, care încă în sesiunea aceasta să refereze despre ea.

Mitropolitul nu primește propunerea, excepționând competența sinodului episcopesc și spunând că nici vreme n'are să se ocupe de această afacere. Propune ca afacerea să se transpună unul altă consistor.

Vicariul Mangra, în o vorbire strălucită descopere intrigile ce se țes contra persoanei sale. Arată că în contra lui nu e în curgere nici un fel de proces ci, din contra, el a pornit proces împotriva celor, cari l'au atăcat. Roagă congresul să primească propunerea lui Dr. Suciu, căci el, ca prelat al bisericii, nici un moment nu poate rămânea nețegat.

— Congresul cu 30 contra 12 voturi se declară pentru urgență!

După o bine motivată vorbire a lui M. Veliciu, Dr. Popovici dela Lugoj cere ședință secretă. În ședința asta, atât el cât și Vasile Goldiș vorbesc cu multă vervă pentru propunerea lui Dr. Suciu.

Mitropolitul se ridică din nou și vorbește împotriva propunerii.

Rotariu înaintează contra-propunerea, ca afacerea să fie desbătută de altă consistor.

— Făcându-se votarea, propunerea lui Rotar nu întrunește decât 5 voturi și astfel e primită cu zdrobitoare majoritate propunerea lui Dr. Suciu.

Mitropolitul consternat.

Sibiu, 21 Octomvrie.

În ședința de d. a. s'a încins o discuție vie în jurul înființării episcopilor noui.

Rotariu propune, înființarea celor 3 episcopii.

Mitropolitul spriginește propunerea lui Rotar cerând că dacă nu se înființază toate 3 episcopii, să se înființeze cel puțin una la Cluj.

Congresul cu toate voturile contra 2 respinge propunerea lui Rotar și primește propunerea lui Cosma, sprighinită de Veliciu, Dr. Suelu, și Dr. Oprian, ca afacerea înființării episcopilor să fie transpusă sinoadelor eparhiilor competente.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

A apărut:

„Modele de cusătură românești“.

Prețul 50 filerilor, plus porto 5 fileri.

Se poate procura dela

Librăria arhidieceșană.

26 3-3 Sibiu (Nagyszeben)

A V I S.

La dl Costa Maniu în Timișoara (Temesvár-Fabric) se află de vânzare 6 acțiuni d'ale institutului «Albina». Prețul unei acțiuni, cu cupoanele de pe 1903 cu tot, e 600 coroane. A se adresa d-lui Maniu.

DENGELEGY și STERN

croitorii de domni.

Aduc la cunoștința prea st. public și prea st. mușterii că în ARAD, edificiul teatrului, lângă intrarea principală, am deschis o modernă

prăvălie de croitori de rangul I.

Ținem cele mai moderne stoffe indigene și străine, de toamnă și de iarnă. Esecutăm toate lucrările ce se țin de croitorie, după croiul cel mai modern și elegant pe lângă prețuri avantajoase. În urma marelui nostru asortiment, a prețurilor favorabile și sputerilor de lucru suntem în stare a corespunde tuturor recerșințelor.

■ La comande din provincă ne înfățișăm în persoană. ■

Rugându-ne de sprigial M. O. public, semnăm cu deosebită stimă

Dengelegy și Stern

croitorii de domni.

19 1

Planuri și preliminară de spese servesc gratuit

KÖTELES IMRE,

măsar de edificii, mobile și portaluri.

ARAD, strada Szent Pál Nr. 8.

Primește tot felul de lucrări noi și reparaturi, ce se țin de branșa de măsar de clădiri, mobile și portaluri; între altele aranjamente complete de birouri, cancelarii, odăi și bucătării; aranjamente de biserici și școli în stilurile și după ori-ce plan sau desen dat.

Prețuri moderate!

Esecutie solidă pe lângă garanție.

La lucrări pe sama de biserici și comune prețuri scăzute.

Lucrare esecutivă, prețuri favorabile

Lucrare esecutivă, prețuri favorabile

Planuri și preliminară de spese servesc gratuit

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! **Jahner-Crème fără grăsime.** Nou!

Mai nou product higienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pielii.

Efectul indată fără esemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă aceeaș menea unei neteziuni de marmor alb și fineță, care acū nici prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzațiune însufleșită. Mai perfect pe terenul pentru ingrigirea înfrumșetării. Nesticăcios! în moment efect.

Pe timpul întrebunțării dispar peste galbene, bube de înferbințări, bubite, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii.

Netezește sbrăciturii și semn de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă: obrazul, grumazul, brațele și mânille conservă o înfrumșetă frapantă și o culoare dragostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime s'a poate mai virtos situa cu succes a se întrebunța. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner s'a p u n. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de orice aspreală și eserecivă înfățișă cea mai binefăcătoare asupra pielii. Înfrumșetarea: Jahner-pomadăi trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce spălăm pomadăi se nalutează foarte esențial. 1 drb. 60 filleri.

Jahner p u d e r. Jahner-puderul este nedisputaver non plus ultra a tuturor puderilor. Este un puder pentru bai, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pielii, care are însușirea nu numai de a acoperi, ci este și absolut nesticăcios. Jahner-puderul este un product perfecționat, care în privința bunătății și fineții și a neperalțosității este asemenea or-cărui pudor indigen și din țări externe. Pentru blondine să la: rosa sau alb; pentru brunete (chamois, galbeniu) rosa sau alb. 1 ștută 1 coroană.

Jahner a p a d e g u r ă. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner a de gură nu va avea nicăcând dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate destul recomanda la carne burețioasă ai dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 filleri.

Jahner p a s t a d e d i n ț i. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebunțează pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pastă de dinți fără săpun. 1 dosă 1 cor.

Jahner p o m a d ă p e n t r u c r e ș t e r e a p ă r u l u i. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner e s s e n ț ă d e p ă r. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintează în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la depina înlăturare a mătreței din cap. 1 sticlă 1 coroană 60 filleri.

Jahner v ă p s e a l ă d e p ă r. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai non nesticăcios mijloc care indată după prima întrebunțare recăștigă culoare naturală a părului încăruntit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunetă și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată de-cărui etui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebunțare de sigur nu s'a întâmplă.

La cumpărare să se spună apriat ce culoare se poștește (negru, brunet sau bël) pentru părul încăruntit. Un carton 4 cor.

Jahner a p ă b l e n d i n ă. Părul nu prea frumos bël, roșu și brunet s'a poate în timp foarte scurt bël-auriu colora. Apa blondina este pe deplin nesticăcioasă, fluidul e fără culoare și miros, care nu colorează nici pelea, dar nici pănzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu s'a poate cu apa blondina colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vapseală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarului a organelor de respirat, contra tusei, răgușelei, contra gâdelării în ghit, catarului de plămâni, a respirației grele. 1 ștută 80 filleri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculi, Exudate, Ischias, Scorb. tîrea unor membre, înțepenirea musculilor și coardelor chilavitarilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curățesc sângele, iritează activitatea maștelor și înaintează mișcarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alte betesuguri. 1 boită 80 filleri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încăzește ranza și sângele îngroșat, depărtează acriciunea, flegma și ferea superficială și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce mistuirea rănzei (stomachului) în mișcare nouă și esecivă pofta la mănecare și beutură. Balsamul acesta depărtează vînturile, sporește activitatea Intestinelor, delatură ridicarea din stomach, amărăciunea, greața de cap și amețiala. 1 sticlă 80 filleri.

Unsoare de rîe a prof. Kaposi. Aceasta unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rîe ci și la tot felul de exoreceniții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

Comandele să se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.

Temesvár-Fabrio strada principală Nr. 70.

1036 17-25

Cele mai noi stoffe de haine p. dame,
Mătase pentru haine și bluze,
Specialități în bluze gata

se pot căpăta la

SINGER SÁNDOR

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrassy-tér 20. —

Pânzeturi, șifoane și fețe de masă,

Trusouri de mireasă,

începînd cu cele mai simple până la cele mai elegante, în mare asortiment, se pot căpăta la

SINGER SÁNDOR 1 18-25

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrassy-tér 20. —

Ciorapi p. dame, bărbați și copii (tricotati în pușcărie).

Lingerie pentru bărbați, Cravate, Covoare, perdele și șarșafuri după cea din urmă modă se pot căpăta la

Singer Sándor

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrassy-tér 20. —